

Urząd Zamówień Publicznych

**Sprawozdanie
o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych
w 1999 r.**

Warszawa, kwiecień 2000 r.

Wprowadzenie

Funkcjonujący od 1 stycznia 1995 r. system zamówień publicznych w Polsce zasługuje generalnie na ocenę pozytywną.

Ustawa o zamówieniach publicznych określa przejrzyste procedury wydatkowania środków publicznych w sposób gwarantujący osiągnięcie najkorzystniejszych efektów ekonomicznych (wybór najkorzystniejszej oferty).

Ustawa i mechanizmy nią wprowadzone gwarantują faktyczny nieskrępowany, oparty na równych szansach, dostęp wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców do przetargów organizowanych przez instytucje publiczne.

Podstawowym trybem udzielania zamówień stał się przetarg nieograniczony i, jak wskazują dane statystyczne, jest on najbardziej efektywnym sposobem wydatkowania środków publicznych, a wyraźnie zwiększająca się z roku na rok liczba ofert składanych na poszczególne zamówienia świadczy o ciągłym wzroście konkurencyjności na rynku zamówień publicznych i wzroście zaufania do systemu zamówień publicznych ze strony przedsiębiorców.

Ustawa nie tylko reguluje sposób działania instytucji publicznych przy wydatkowaniu środków publicznych, lecz również zapewnia ochronę praw przedsiębiorców zaangażowanych w przetargi, umożliwiając im, poprzez protesty i odwołania, kontrolę prawidłowości prowadzenia postępowań przez zamawiających.

Urząd Zamówień Publicznych spełnia zarówno istotne funkcje organizacyjne względem całego systemu zamówień publicznych (poprzez wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych i organizację arbitrażu), jak również bezpośrednio stoi na straży prawidłowości procedur, poprzez praktykę orzeczniczą (której słuszność potwierdzają wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego), działalność kontrolną i informacyjną.

W zdecentralizowanym systemie zamówień publicznych jakość i uczciwość realnych postępowań zależą nie tylko od jakości prawa, lecz również od profesjonalizmu i uczciwości tysięcy osób zaangażowanych w konkretne procedury udzielania zamówień, zarówno po stronie zamawiających jak i oferentów.

Zdaniem Komisji Europejskiej polski system zamówień publicznych, co do zasady, jest zgodny z systemem unijnym jeżeli chodzi o przejrzystość, uczciwą konkurencję, równe traktowanie wykonawców (wyjątkiem są preferencje krajowe) czy system odwoławczy. Wciąż jednak istnieją pewne różnice gdy chodzi o zakres podmiotowy oraz kryteria kwalifikacji i wyboru ofert. Przygotowany przez Urząd Zamówień Publicznych projekt nowelizacji ustawy ma właśnie na celu dalsze jej dostosowanie do procedur unijnych.

Streszczenie

1. W 1999 roku wydanych zostało 149 numerów Biuletynu Zamówień Publicznych, w których opublikowano 55.262 ogłoszeń dotyczących zamówień powyżej progu 30.000 EURO.
2. Wśród 55.262 ogłoszeń **25.310 to ogłoszenia** zapraszające do udziału w postępowaniu lub informujące o wszczęciu postępowania, z czego 23.917 (ponad 94%) stanowiły ogłoszenia o zamówieniach udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego.
3. Na podstawie liczby ogłoszeń o przetargach można szacować, że w 1999 r. wartość zamówień publicznych ogłoszonych w Biuletynie Zamówień Publicznych wyniosła ok. **14,8 mld zł¹** natomiast na podstawie liczby ogłoszeń o wyborze oferty można oszacować, że wartość ta wyniosła ok. **17,7 mld zł.**
4. Średnia wartość przetargu nieograniczonego powyżej progu 30.000 EURO wynosiła ok. 0,75 mln zł.
5. **W ponad 65%** przetargów nieograniczonych ogłoszonych w 1999 roku powyżej progu 30.000 EURO zamawiający dokonywali wyboru oferty najtańszej.
6. Na podstawie ankiety UZP można stwierdzić, iż w badanej próbie dotyczącej zamówień przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego średnio zamawiający **uzyskali ceny o ponad 13% niższe niż wynikało to z wartości szacunkowych udzielonych zamówień.**
7. Z ogłoszeń o wyborze oferty wynika, że w przetargach powyżej 30.000 EURO opublikowanych w Biuletynie w 1999 roku 79% środków wydano na roboty budowlane, 15% na dostawy oraz 6% na usługi.
8. Średnio w 1999 roku na jeden przetarg, zakończony wyborem oferty, wpływało **5,4 oferty** (w roku 1998 – 4,7). Przy czym w odniesieniu do robót budowlanych średnia wynosiła 5,40; dla dostaw 5,57; dla usług 5,34. Większa liczba ofert wpływających na jeden przetarg oznacza wzrost konkurencji w ubieganiu się podmiotów o zamówienia publiczne.
9. W 1999 roku Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał **14.256 decyzji administracyjnych.**
10. Liczba odwołań wniesionych do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych do końca grudnia 1999 roku wyniosła **1.327.**
11. W 1999 roku Urząd Zamówień Publicznych podjął **515 postępowań kontrolnych** na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o zamówieniach publicznych. Z tego w 51 przypadkach (na 350 kontroli zakończonych) sporządzono zawiadomienia o naruszeniu zasady, formy lub trybu postępowania przy udzielaniu zamówienia publicznego ustalonych ustawą o zamówieniach publicznych i skierowano do właściwych organów orzekających o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

---

¹ Patrz przypis 2, str. 8

Spis treści

I	Wprowadzenie	str. 5
II	Stan prawny	str. 5
III	Rynek zamówień publicznych w Polsce	str. 7
	1. Przetargi nieograniczone powyżej progu 30.000 EURO	str. 7
	2. Optymalizacja wyborów ekonomicznych	str. 9
	3. Zamówienia publiczne organizowane przez jednostki samorządowe oraz służbę zdrowia	str. 11
	4. Porównanie trybów udzielania zamówień publicznych	str. 13
	5. Informacja o rynku zamówień publicznych	str. 16
	6. Struktura instytucjonalna	str. 18
	7. Decyzje administracyjne w sprawach zamówień publicznych	str. 19
	1) Decyzje administracyjne	str. 19
	2) Sądowa kontrola decyzji administracyjnych wydanych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	str. 21
	8. Zamówienia publiczne w sytuacjach nadzwyczajnych	str. 24
	1) Likwidacja skutków powodzi	str. 24
	2) Problem roku 2000	str. 25
IV	Kontrola udzielania zamówień publicznych	str. 26
V	Upowszechnianie doświadczeń	str. 32

Załączniki:

- Nr 1:** Odsetek liczby przetargów opublikowanych w BZP w 1999 roku w ujęciu terytorialnym
- Nr 2:** Struktura przetargów według wartości zamówienia na podstawie ogłoszeń o wyborze oferty opublikowanych w BZP
- Nr 3:** Różnice pomiędzy maksymalną a minimalną ceną oferty dla poszczególnych rodzajów zamówień na podstawie ogłoszeń o wyborze oferty opublikowanych w BZP w 1999 roku
- Nr 4:** Wykaz największych pod względem wartości przetargów rozstrzygniętych i ogłoszonych w BZP w 1999 roku
- Nr 5:** Liczba przetargów w podziale na przedmiot zamówienia w poszczególnych miesiącach 1999 roku
- Nr 6:** Liczba przetargów, w których wybrano ofertę o cenie będącej procentem ceny minimalnej na podstawie ogłoszeń o wyborze oferty opublikowanych w BZP w 1999 roku
- Nr 7:** Procentowy rozkład liczby złożonych ofert na podstawie ogłoszeń o wyborze oferty opublikowanych w BZP
- Nr 8:** Zależność pomiędzy czasem składania ofert a liczbą złożonych ofert na podstawie ogłoszeń o wyborze oferty opublikowanych w BZP
- Nr 9:** Porównanie liczby opublikowanych w BZP ogłoszeń w latach 1996 – 1999
- Nr 10:** Struktura ogłoszeń opublikowanych w BZP w 1999 roku

I Wprowadzenie

Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1999 r. i zostało przygotowane na podstawie:

- bazy danych Urzędu Zamówień Publicznych utworzonej na podstawie informacji opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- dokumentów zgromadzonych w Urzędzie w trakcie wydawania decyzji administracyjnych,
- dokumentów zgromadzonych w trakcie realizacji pozostałych zadań ustawowych,
- innych dokumentów, raportów i analiz poświęconych problematyce zamówień publicznych, będących w dyspozycji Urzędu Zamówień Publicznych.

II Stan prawny

Tekst jednolity ustawy o zamówieniach publicznych został opublikowany obwieszczeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1998 r. w Dz. U. Nr 119, poz. 773.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku występująca w aktach prawnych jednostka walutowa ECU, na mocy art. 30 w związku z art. 32 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 160, poz. 1063), zastąpiona została nową walutą EURO.

W związku z powyższym, wszystkie wartości kwotowe występujące w ustawie o zamówieniach publicznych jak i aktach wykonawczych wyrażone w ECU – od dnia 1 stycznia 1999 r. zostały zastąpione przez EURO.

Po uchwaleniu nowelizacji z dnia 9 kwietnia 1999 r. o zmianie ustawy o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 45, poz. 437) ustawa o zamówieniach publicznych została dostosowana do:

- przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 z późniejszymi zmianami),
- wymogów Konstytucji.

Po ostatniej zmianie przepisów ustawa jednoznacznie przesądza, iż samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, jednostki organizacyjne ubezpieczenia zdrowotnego oraz Krajowy Związek Kas Chorych, w zakresie w jakim nie regulują tego odrębne przepisy, zobowiązane są do stosowania przepisów ustawy o zamówieniach publicznych. Środki pochodzące ze składek na ubezpieczenie zdrowotne nowelizacja ustawy uznaje za środki publiczne.

W dniu 30 kwietnia 1999 roku weszły w życie przepisy wykonawcze do art. 35 ust. 3 ustawy:

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lutego 1999 r. w sprawie metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego (Dz. U. Nr 26, poz. 239).

Wraz z wejściem w życie tego rozporządzenia straciło moc dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego (Dz. U. Nr 140, poz. 793),

- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lutego 1999 r. w sprawie określenia kosztorysowych norm nakładów rzeczowych, cen jednostkowych robót budowlanych oraz cen czynników produkcji dla potrzeb sporządzenia kosztorysu inwestorskiego (Dz. U. Nr 26, poz. 240).

W dniu 18 września 1999 roku weszły w życie przepisy wykonawcze do art. 92 ust. 1 ustawy:

- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1999 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpatrywaniu odwołań w sprawach o udzielanie zamówień publicznych (Dz. U. Nr 73, poz. 815).
Wraz z wejściem w życie tego rozporządzenia straciło moc dotychczas obowiązujące zarządzenie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 5 października 1995 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpatrywaniu odwołań w sprawach o udzielanie zamówień publicznych (M. P. z 1995 r. Nr 52, poz. 575),
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1999 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia za czynności arbitrów (Dz. U. Nr 73, poz. 816).
Wraz z wejściem w życie tego rozporządzenia straciło moc dotychczas obowiązujące zarządzenie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 13 października 1995 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia za czynności arbitrów (M. P. z 1995 r. Nr 56, poz. 625).

W 1999 roku Urząd Zamówień Publicznych prowadził prace nad nowelizacją ustawy o zamówieniach publicznych. Efektem tych prac jest projekt nowelizacji przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 15 lutego 2000 r.

Projekt ten ma na celu przede wszystkim harmonizację polskiego systemu zamówień publicznych z jednolitym systemem zamówień publicznych funkcjonującym na wspólnym obszarze gospodarczym Unii Europejskiej oraz dostosowanie przepisów regulujących zamówienia publiczne do norm nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy utrwała ogólne zasady udzielania zamówień publicznych: zasadę równości w dostępie do zamówień, zasadę jawności postępowania, zasadę powszechności ustawy. Wzmocniono zasadę prowadzenia postępowania w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej konkurencji, z zastrzeżeniem preferencji krajowych.

Zakres podmiotowy ustawy dostosowano do obowiązującej od dnia 1 stycznia 1999 r. ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 oraz z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485 i Nr 70, poz. 778), która zastąpiła wcześniejszą ustawę z dnia 5 stycznia 1991r. - Prawo budżetowe (Dz. U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344 z późn. zm.).

W projekcie zmieniono zakres pojęcia środków publicznych poprzez częściowe odesłanie do przepisów ustawy o finansach publicznych oraz uwzględniono zmiany będące konsekwencją wejścia w życie reformy ubezpieczeń zdrowotnych.

Z uwagi na duży zakres nowelizacji zaistniała konieczność opracowania całkowicie nowego pełnego tekstu ustawy. W projekcie zaproponowana została nowa systematyka ustawy. Wyodrębniono V działów, w których uregulowano: I. Przepisy ogólne, II. Postępowanie o udzielenie zamówienia, III. Umowy w sprawach zamówień publicznych, IV. Środki zaskarżenia oraz V. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepisy końcowe.

Zaproponowana systematyka ustawy odpowiada kolejnym czynnościom postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a ponadto prowadzi do unikania zbędnych powtórzeń.

III Rynek zamówień publicznych w Polsce

1. Przetargi nieograniczone powyżej progu 30.000 EURO

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy przetarg nieograniczony jest podstawowym trybem udzielania zamówień publicznych.

W przedziale zamówień o wartości szacunkowej powyżej progu 30.000 EURO w 1999 roku opublikowanych zostało 23.917 ogłoszeń o przetargach nieograniczonych (w 1998 r. opublikowanych zostało 25.335).

Najwięcej przetargów zostało przeprowadzonych w województwach o dużym potencjale gospodarczym i społecznym, np.: mazowieckim, śląskim, małopolskim, wielkopolskim. Najmniej przetargów ogłoszono w województwach: warmińsko-mazurskim, opolskim, lubuskim (**zał. nr 1**).

W 1999 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych opublikowanych zostało 29.640 ogłoszeń o wyborze oferty (w 1998 r. – 25.450). Z tego w ok. 21% ogłoszeń podawano, iż przetarg został unieważniony. Z pozostałej części ogłoszeń w ok. 17.760 (ok. 76%) ogłoszeniach zamawiający podawali cenę całkowitą oferty wybranej.

W pozostałych przypadkach podawano:

- ceny jednostkowe np. za sztuki lub jednostki miary (dotyczy to głównie zamówień na dostawy lekarstw, środków czystości czy opału i paliwa lub usługi związane z utrzymaniem dróg i czystości),
- ceny w walucie obcej,
- ceny w postaci odsetek np. przy udzielaniu kredytów i obsłudze bankowej,
- inne.

Z analizy ogłoszeń w których podawano cenę całkowitą zamówienia wynika, że średnia wartość przetargu nieograniczonego powyżej progu 30.000 EURO w 1999 roku wynosiła ok. 0,75 mln zł, przy średniej w roku 1998 r. – ok. 0,69 mln zł, średniej w 1997 r. – 0,8 mln oraz średniej w 1996 r. – 0,6 mln zł.

Na podstawie średniej wartości kontraktu oraz ogólnej liczby ogłoszeń o przetargach można szacować, że ogólna wartość przetargów powyżej progu 30.000 EURO ogłoszonych w Biuletynie w 1999 roku kształtowała się na poziomie ponad

14,8 mld zł.² Natomiast na podstawie ogólnej liczby ogłoszeń o wyborze oferty można oszacować, że wartość ta wynosiła ok. 17,7 mld zł. Dla porównania wartość ta w roku 1998 wynosiła ok. 17,5 mld zł, natomiast w roku 1997 ok. 13,6 mld zł.

Największy odsetek stanowiły przetargi nieograniczone, których wartość nie przekraczała 400.000 zł – ok. 66%, podobnie jak w roku 1998 r. (**zał. nr 2**). Natomiast odsetek zamówień przekraczających wartość 1.000.000 zł wynosił ponad 14,6% (w roku 1998 – 14,8%).

Na podstawie informacji o przetargach zakończonych opublikowaniem ogłoszenia o wyborze oferty w Biuletynie można stwierdzić, że poziom cen poszczególnych ofert był wyrównany w przypadku przetargów na dostawy i roboty budowlane, a zdecydowanie zróżnicowany w przetargach na usługi.

W około 50% przypadków zamówień na roboty budowlane oraz dostawy różnica między ceną minimalną a maksymalną wahała się w granicach do 30%. Co ciekawe w ok. 15% przypadków zamówień na usługi różnice sięgały 200% (**zał. nr 3**).

Największym przetargiem rozstrzygniętym w 1999 r. był przetarg na dostawę bloku ciepłowniczego dla Elektrociepłowni Tychy S.A., gdzie wartość oferty wybranej wyniosła 260.927.550,00 zł (**zał. nr 4**).

W 1999 roku ze względu na przedmiot zamówienia ok. 59% przetargów nieograniczonych ogłoszonych w Biuletynie Zamówień Publicznych dotyczyło robót budowlanych (w 1998 roku – 64%), dostawy stanowiły ok. 23% (22%), a usługi 18% (14%)

Liczbę przetargów w podziale na przedmiot zamówienia w poszczególnych miesiącach 1999 roku przedstawia **zał. nr 5**.

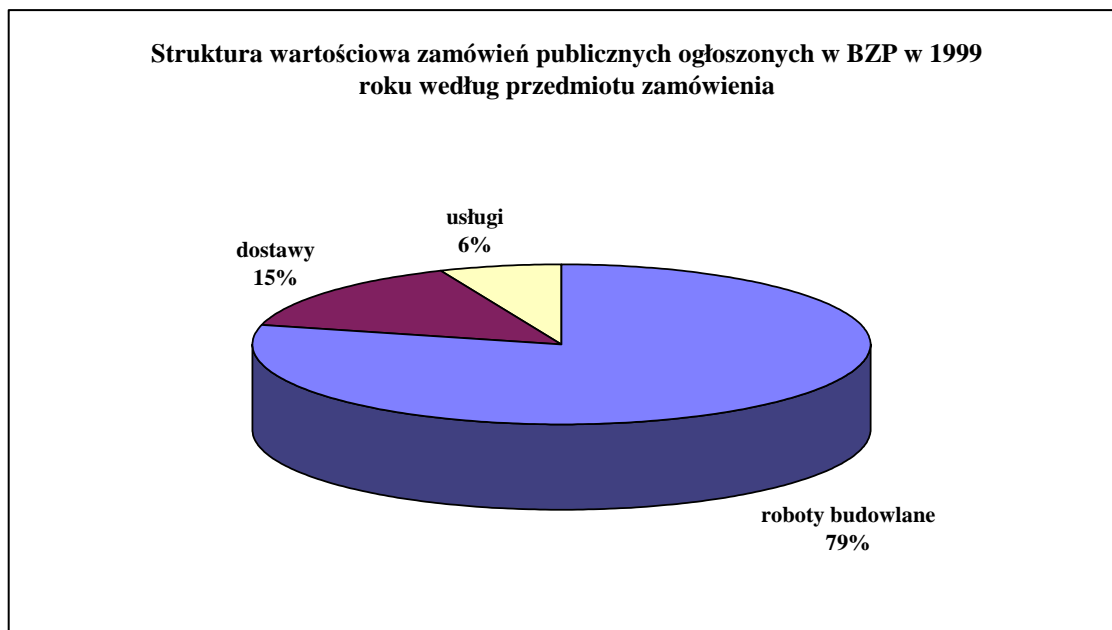
Z analizy ogłoszeń o wyborze oferty opublikowanych w Biuletynie w 1999 r. wynika, że w trybie przetargu nieograniczonego w procedurach powyżej 30.000 EURO 79% środków przeznaczono na roboty budowlane (w 1998 roku – 77%), 15% – na dostawy (17%), a 6% – na usługi (6%) (**Wykres nr 1**).

---

² Ponieważ UZP monitorował zamawiających o nadsyłanie informacji o wyniku postępowania i ogłoszenia o wyborze ofert dotyczyły nie tylko roku 1999 ale także lat poprzednich, wartość tą obliczono na podstawie liczby ogłoszeń o przetargach a nie liczby ogłoszeń o wyborach ofert. Dla porównania tak obliczona wartość dla roku 1998 wynosi ok. 15 mld zł natomiast dla roku 1997 ok. 17 mld.

Wykres 1

2. Optymalizacja wyborów ekonomicznych

O efektach ekonomicznych stosowania procedur ustawowych można wnioskować na podstawie cen ofert najkorzystniejszych, wybranych w wyniku postępowań przetargowych powyżej progu 30.000 EURO.

Na podstawie ogółu wyborów ofert opublikowanych w Biuletynie w 1999 r., dotyczących zamówień udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego powyżej progu 30.000 EURO można stwierdzić, że w ok. 65% (w 1998 roku – 69%) przypadków zamawiający wybierali oferty najtańsze (**zał. nr 6**). Jednocześnie w ok. 19% (17%) przypadków wybierano oferty, których cena była wyższa od oferty najtańszej o nie więcej niż 10%.

Wynika z tego, że oferent aby wygrać przetarg powinien złożyć ofertę najtańszą lub niewiele droższą od najtańszej.

Wybieranie ofert najtańszych w przetargach w których oferenci spełnili postawione przez zamawiającego warunki w zakresie sytuacji prawnej oraz dotyczące zdolności podmiotu do wykonania przedmiotu zamówienia zapewnia efektywne wydatkowanie środków publicznych.

Do najczęściej stosowanych kryteriów oceny ofert, oprócz ceny, należały: doświadczenie i przygotowanie fachowe (techniczne) oferenta (występuje w ok. 50% postępowań przetargowych), wiarygodność ekonomiczna oferenta (w ok. 41%), termin wykonania zamówienia (w ok. 21%), warunki gwarancji i serwisu (w ok. 21%), a także jakość wykonania zamówienia (w ok. 19%).

Średnio w jednym przetargu, zakończonym wyborem oferty, wpływało 5,4 oferty (w 1998 r. – 4,7; w 1997 roku – 4,16 a w 1996 – 3,64). W odniesieniu do robót budowlanych średnia ta wynosi 5,40 (w 1998 r. - 4,47; w 1997 roku – 3,87 a w 1996 roku – 3,13). W odniesieniu do usług średnia wynosiła – 5,34 (w 1998 r. - 4,6; w 1997

roku – 3,7; w 1996 roku – 3,01) a w odniesieniu do dostaw 5,57 (w 1998 roku – 5,32; w 1997 – 4,91; w 1996 roku – 4,78).

Z danych o wyborach ofert wynika także, że w ok. 27% przypadków dla robót budowlanych oraz w ok. 24% dla dostaw składano 7 i więcej ofert (**zał. nr 7**).

Zwiększenie średniej liczby ofert napływających na jeden ogłoszony przetarg świadczy zarówno o zwiększonym zainteresowaniu ubieganiem się o otrzymanie zamówienia publicznego, jak i o szerokim dostępie potencjalnych oferentów do informacji na temat udzielanych zamówień publicznych. Rynek zamówień publicznych jest coraz trudniejszy dla oferentów, a łatwiejszy dla zamawiających co sprzyja optymalizacji wyborów ekonomicznych i zwiększaniu efektywności wydatkowania środków publicznych.

W ok. 63% przetargów (w 1998 roku 65%) nie odrzucono żadnej oferty. Natomiast w ok. 11% postępowań odrzucono 3 lub więcej ofert (8,6% przypadków w 1998 r.).

Wskaźniki te mogą świadczyć o dosyć dobrym przygotowaniu merytorycznym oferentów przystępujących do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, ale także o utrzymywaniu się na stałym poziomie odsetka podmiotów, które mają kłopoty ze stosowaniem przepisów ustawy.

Po nowelizacji ustawy w 1997 roku, jeżeli zostanie spełniona jedna z przesłanek zawartych w art. 38 ust. 3 ustawy, zamawiający może sam wyznaczyć termin składania ofert krótszy niż określony w art. 38 ust. 2. Na podstawie ogłoszeń o przetargach można stwierdzić, że w ok. 32% (w 1998 r. – 30%) postępowań przetargowych zamawiający korzystali z tej możliwości.

Co charakterystyczne, skrócenie ustawowego terminu składania ofert (ok. 30% ogólnej liczby decyzji administracyjnych Prezesa w 1999 roku), zarówno w roku 1998, jak i w 1999 roku nie miało większego wpływu na liczbę składanych ofert w postępowaniach przetargowych (**zał. nr 8**).

W 1999 roku w ok. 21% (w 1998 r. – 18%) przypadków przetargi zostały unieważnione.

Wśród ogółu unieważnionych przetargów, ok. 70% to przypadki gdy przyczyną unieważnienia było wpłynięcie mniej niż dwóch ofert nie podlegających odrzuceniu (art. 27b ust. 1 pkt 1 ustawy). Odsetek ten wynosił w 1998 r. – 7,2%. Ten nagły wzrost może oznaczać zmianę nastawienia komisji przetargowych, które wobec coraz większej liczby ofert wpływających w przetargach są bardziej restrykcyjne w stosowaniu przepisów.

Oferenci składając oferty powinni zwracać szczególną uwagę na wymagania formalne nawet te, które wydają się mało istotne, ponieważ może to mieć decydujący wpływ na szansę wygrania przetargu.

Z kolei ok. 14% (w 1998 r. – 1,4%) unieważnień dotyczyło postępowań przetargowych, w których wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że prowadzenie postępowania lub realizacja zamówienia nie leżała w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć (art. 27b ust. 1 pkt 3). Negatywnie należy ocenić wzrost unieważnień z tego powodu, ponieważ takie postępowanie zamawiających naraża oferentów na wydatki, które podnoszą koszty prowadzenia działalności gospodarczej.

W ok. 10% (w 1998 r. – 63,3% ogółu unieważnień) przypadków przetargi unieważniono z powodu wyższej ceny oferty najkorzystniejszej od kwoty, którą zamawiający przeznaczył na finansowanie zamówienia (art. 27b ust. 1 pkt 2).

Pozostałe 6% dotyczy przypadków, gdy przetarg unieważniono z winy zamawiającego, który nie dopełnił obowiązku zamieszczenia ogłoszenia w Biuletynie, określił przedmiot zamówienia w sposób niezgodny z zasadami określonymi w ustawie lub postępowanie obarczone było wadą uniemożliwiającą zawarcie ważnej umowy (art. 27b ust. 1 pkt 4). W 1998 r. odsetek unieważnień z tego powodu wynosił ok. 28,1%. Spadek unieważnień z tych powodów może potwierdzać tezę, że zamawiający mają coraz mniej kłopotów z określeniem przedmiotu zamówienia.

Zgodnie z przepisami ustawy, zamawiający w przetargach są zobowiązani żądać wadium w wysokości 1% – 5% szacunkowej wartości zamówienia. Stosunek wadium do ceny oferty wybranej³ dla robót budowlanych wynosił 3,54%, dla dostaw 3,63%, dla usług 3,36%. Natomiast średni poziom relacji wadium do ceny najkorzystniejszej oferty kształtował się na poziomie 3,54% (w 1998 roku – 3,17%) (Tablica 1).

Tablica 1. Średni poziom relacji wadium do ceny najkorzystniejszej oferty

Rok 1998		Rok 1999	
rodzaj	wadium / cena oferty	rodzaj	wadium / cena oferty
budowlane	3,10%	budowlane	3,54%
dostawy	3,47%	dostawy	3,63%
usługi	3,14%	usługi	3,36%
ogółem	3,17%	ogółem	3,54%

W prawie 76% (w roku 1998 – ok. 80%) przetargów zakończonych wyborem oferty wadium mieściło się w przedziale 1% – 5% ceny oferty najkorzystniejszej. W niewiele ponad 21% (ok. 15%) przypadków wartość wadium przekraczała górną granicę 5% ceny oferty najkorzystniejszej, natomiast w ok. 3% (4%) przypadków wartość ta kształtowała się poniżej 1% ceny oferty wybranej.

Przyjmując założenie, że zamawiający ustalali wysokość wadium w ramach przedziału ustawowego 1% – 5% można wnioskować, że odpowiednio w 21% przypadków zamawiający uzyskiwali ceny ofert najkorzystniejszych niższe od szacowanych (oszczędzali środki publiczne), a tylko w 3% wyższe.

3. Zamówienia publiczne organizowane przez jednostki samorządowe oraz służbę zdrowia

Analiza dotyczy ogłoszeń o przetargach oraz ogłoszeń o wyborze oferty opublikowanych w 1999 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych gdzie zamawiającym były jednostki samorządu terytorialnego (gminy, miasta, jednostki komunalne itp.) oraz jednostki służby zdrowia (ZOZ, szpitale itp.).

³ Urząd Zamówień Publicznych nie dysponuje informacjami o wartościach szacunkowych zamówień publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych.

W 1999 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych ok. 12.160 (48% ogółu) ogłoszeń zapraszających do udziału w przetargu zamieściły jednostki samorządowe natomiast ok. 3.320 (13% ogółu) ogłoszeń dotyczyło zamówień organizowanych przez służbę zdrowia. W przypadku ogłoszeń o wyborze oferty ok. 41% ogółu ogłoszeń zamieściły jednostki samorządowe natomiast ok. 19% służba zdrowia.

Średnia wartość kontraktu zarówno w przypadku zamówień samorządu jak i służby zdrowia była niższa od wartości średniej z ogółu ogłoszeń o wyborze oferty, i w przypadku samorządu wynosiła ok. 0,673 mln zł natomiast w przypadku służby zdrowia jedynie ok. 0,370 mln zł.

Tak niską średnią w przypadku służby zdrowia potwierdza liczba ogłoszeń w poszczególnych przedziałach wartości. I tak w przypadku ogółu ogłoszeń o wyborze oferty ok. 66% stanowiły zamówienia o wartości do 400.000 zł natomiast w przypadku służby zdrowia odsetek ten wynosił ok. 81%.

Jedynie ok. 6,5% zamówień dotyczyło wartości powyżej 1.000.000 zł.

Okazuje się więc, że w tym sektorze zdecydowanie najwięcej udziela się zamówień o stosunkowo niskich wartościach.

W przypadku jednostek samorządowych odsetek zamówień do 400.000 zł jest zbliżony do ogółu, natomiast także w tym przypadku udziela się mniej zamówień powyżej 1.000.000 zł (13,8%).

Jeżeli chodzi o strukturę przetargów ze względu na przedmiot zamówienia to w obydwu przypadkach odbiegała ona od struktury ogólnej.

W sektorze samorządowym ok. 77% zamówień ogłaszanych w BZP dotyczyło robót budowlanych i pochłonęły one aż 90% środków. Na dostawy samorząd przeznaczył 4% środków przy 7% udziale liczby ogłoszeń a na usługi 6% środków przy 17% udziale liczby ogłoszeń.

W służbie zdrowia 76% ogłaszanych w BZP zamówień to zamówienia na dostawy, na które sektor ten przeznaczył ok. 61% ogółu środków wydatkowanych w przetargach. Usługi stanowiły 14% zamówień a wydano na nie 6% środków natomiast na roboty budowlane wydano 33% środków przy 10% udziale w liczbie przetargów.

Jak widać samorząd inwestował głównie w roboty budowlane natomiast służba zdrowia w dostawy przy jednoczesnym udzielaniu niewielu – ale o dużej wartości – zamówień na roboty budowlane.

O ile jednostki samorządowe częściej niż ogół wybierały oferty najtańsze – 69%, o tyle w służbie zdrowia jedynie w 58% przypadków wybrane oferty były najtańszymi ze złożonych w danym przetargu.

Zarówno w przetargach organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego jak i przez służbę zdrowia średnia liczba ofert wpływających na jeden przetarg jest wyższa niż w przypadku ogółu przetargów.

Jeżeli chodzi o samorząd to średnio wpływało 5,5 oferty, natomiast w służbie zdrowia 5,8 oferty na przetarg zakończony wyborem.

W przypadku odsetka ofert odrzuconych samorząd nie różnił się od ogółu natomiast w przypadku służby zdrowia nie odrzucono żadnej oferty w ok. 65% przetargów a odrzucono 3 i więcej ofert jedynie w 7% przetargów.

Jednostki samorządu terytorialnego częściej niż ogół korzystały z możliwości skrócenia terminu składania ofert – w 35% przypadków termin ten był krótszy niż określony w art. 38 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych. Natomiast, jak wynika z ogłoszeń o przetargach, służba zdrowia w 19% zamówień skorzystała z takiej możliwości.

W 1999 roku w ok. 21% przypadków przetargi zostały unieważnione, natomiast w przetargach organizowanych przez samorząd odsetek ten wynosił 18% a przez służbę zdrowia 27%. Okazuje się więc, że o ile samorząd rzadziej unieważniał postępowania o tyle jednostki służby zdrowia robiły to częściej niż ogół zamawiających.

Jeżeli chodzi o przyczyny unieważnień to w obydwu przypadkach odsetek unieważnień był zbliżony do struktury ogólnej.

Obydwa porównywane sektory miały wyższy wskaźnik stosunku wadium do ceny oferty wybranej. W przypadku przetargów organizowanych przez jednostki samorządowe wskaźnik ten wynosił 3,62% natomiast w przypadku zamówień udzielanych przez służbę zdrowia – 3,75%. W przypadku służby zdrowia odsetek przetargów gdzie wskaźnik ten był wyższy niż 5% wynosił ponad 26%. Można więc przyjąć, że w ok. 26% przypadków cena oferty wybranej była niższa od wartości szacowanej danego zamówienia.

4. Porównanie trybów udzielania zamówień publicznych

Podobnie jak w roku poprzednim Urząd przeprowadził ankietę, której celem było zbadanie przebiegu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonych przez tych zamawiających, którzy na etapie przygotowania postępowania zwracali się do Prezesa Urzędu o wydanie zgody na odstąpienie od trybu przetargu nieograniczonego.

Wśród wybranych respondentów znajdowali się zamawiający, którzy otrzymali zgodę Prezesa UZP na odstąpienie od trybu przetargu nieograniczonego na rzecz:

- przetargu dwustopniowego,⁴
- negocjacji z zachowaniem konkurencji,⁵
- zamówienia z wolnej ręki,⁶

oraz zamawiający, którzy nie otrzymali zgody na zastosowanie ww. trybów i udzielili zamówień w trybie przetargu nieograniczonego.⁷

Na podstawie analizy danych z ankiet jakie spłynęły do Urzędu można stwierdzić, że średnia wartość kontraktu w badanych zamówieniach odbiegała od średniej z ogłoszeń w Biuletynie. Fakt ten potwierdza specjalistyczny charakter zamówień udzielanych w innych niż przetarg nieograniczony trybach. I tak średnia wartość kontraktu wynosiła:

- w przetargu dwustopniowym – 5.114.804,03 zł,
- w negocjacjach z zachowaniem konkurencji – 10.464.636,70 zł,
- w zamówieniach z wolnej ręki – 871.791,54 zł,

⁴ Próba losowa 140 z 290 decyzji pozytywnych.

⁵ Wszystkie 106 decyzje pozytywne.

⁶ Próba losowa 149 z 5.020 decyzji pozytywnych.

⁷ 67 przetargów ze 194 losowo wybranych decyzji odmownych w ww. trybach.

- w przetargu nieograniczonym – 1.279.842,57 zł.

Jeżeli chodzi o strukturę przetargów ze względu na przedmiot zamówienia to także tutaj różni się ona od ogłoszeń w Biuletynie. O ile w zamówieniach ogłaszanych w BZP 59% to zamówienia na roboty budowlane, 23% to dostawy a 18% - usługi, o tyle w badanych zamówieniach wygląda to nieco inaczej (**Tablica 2**).

Tablica 2

Przedmiot	pd	negocjacje	wolna ręka	pn
roboty budowlane	37,14%	42,99%	15,44%	53,73%
dostawy	26,43%	18,69%	47,65%	25,37%
usługi	36,43%	38,32%	36,91%	20,90%

Jak widać na przykład w trybie negocjacji z zachowaniem konkurencji duży odsetek zamówień dotyczył usług natomiast w zamówieniach z wolnej ręki prym wiodły dostawy.

Z ogłoszeń w BZP wynika, że oferty najtańsze wybierano w 65% przypadków, natomiast na podstawie ankiety można stwierdzić, że:

- w przetargach dwustopniowych wybierano oferty najtańsze w 63,4% przypadków,
- w negocjacjach z zachowaniem konkurencji – w 80,7%,
- w przetargach nieograniczonych – w 68,75%,

Na przykładzie średniej liczby ofert wpływających na przetarg, wyniki ankiety – i to zarówno z tego roku jak i z roku poprzedniego – potwierdzają większą konkurencyjność przetargu nieograniczonego w porównaniu do innych trybów. Otóż średnio w przetargach dwustopniowych składano 3,53 oferty ostateczne, w negocjacjach 3,25 oferty (z ankiety z roku poprzedniego – 2,93) natomiast w przetargu nieograniczonym 4,22 oferty (z ankiety z 1998 roku – 3,41) w porównaniu do 5,4 oferty we wszystkich przetargach.

W przypadku ofert odrzucanych wyniki z ankiety dotyczące przetargów nieograniczonych są zbliżone do wyników z ogłoszeń w Biuletynie. W przetargach z BZP w 63% przypadków nie odrzucano żadnej oferty, z ankiety – w 67%, natomiast odrzucano 3 i więcej ofert w obydwu przypadkach w 11% przetargów.

Jeżeli chodzi o pozostałe tryby to w przypadku:

- przetargu dwustopniowego nie odrzucano żadnej oferty w 77% przypadków, natomiast odrzucano 3 i więcej ofert w 2% przetargów,
- negocjacji z zachowaniem konkurencji nie odrzucano żadnej ofert w 77%, natomiast odrzucono 3 i więcej ofert w 3% przypadków.

Z danych uzyskanych na podstawie ankiety UZP wynika, że w postępowaniach przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, po wydaniu przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych decyzji administracyjnej odmawiającej zatwierdzenia innego trybu zamówienia, zamawiający wydatkowali średnio o 13% środków mniej niż to wynikało z ustalonych przez nich wartości szacunkowych zamówienia (**Tablica 3**).

Także w trybie przetargu dwustopniowego oraz zamówienia z wolnej ręki środki wydatkowane były mniejsze niż przewidziano w fazie planowania zamówienia.

Tablica 3

	Suma wartości szacunkowych	Suma cen ofert wybranych	Różnica	Różnica w %
przetarg dwustopniowy	213 294 949,96 zł	204 592 161,01 zł	8 702 788,95 zł	4,08%
negocjacje	519 997 770,84 zł	565 090 381,93 zł	-45 092 611,09 zł	-8,67%
wolna ręka	94 602 985,57 zł	86 307 362,44 zł	8 295 623,13 zł	8,77%
przetarg nieograniczony	66 221 875,85 zł	57 592 915,68 zł	8 628 960,17 zł	13,03%

Jak widać natomiast w przypadku negocjacji z zachowaniem konkurencji wydatkowano więcej środków niż przewidziano (o ok. 8,67%).

Podobne wyniki uzyskano w ankiecie z roku 1998, gdzie w przetargach nieograniczonych oszczędzono ok. 12% środków a w przypadku negocjacji wydatkowano o 0,62% środków więcej niż przewidziano.

Jeżeli chodzi o czas trwania zamówienia to przy przetargu dwustopniowym procedura trwa w większości przypadków dłużej niż dwa miesiące. Tylko w 7,7% przypadków zakończono postępowanie w ciągu dwóch miesięcy. Natomiast w 73% przypadków zamówienie trwało od 2 do 5 miesięcy.

W pozostałych trybach:

- negocjacje z zachowaniem konkurencji:
  - do 1 miesiąca – 58,57%,
  - od 1 do 2 miesięcy – 31,43%,
  - pow. 2 miesięcy – 10,00%,

- zamówienia z wolnej ręki:
  - do 1 miesiąca – 60,20%,
  - od 1 do 2 miesięcy – 25,51%,
  - pow. 2 miesięcy – 14,29%,

- przetargi nieograniczone:
  - do 1 miesiąca – 36,54%,
  - od 1 do 2 miesięcy – 42,31%
  - pow. 2 miesięcy – 21,15%.

Co charakterystyczne, tryb przetargu nieograniczonego nie wydłuża znacząco procedury udzielenia zamówienia publicznego – w ok. 79% przypadków trwa ona maksymalnie dwa miesiące.

W oparciu o wyniki ankiety (zarówno z tego roku jak i z roku 1998) można wnioskować, że zamawiający osiągają zdecydowanie lepsze cenowo oferty jeżeli udzielają zamówień w trybie przetargu nieograniczonego niż w innych, mniej konkurencyjnych trybach.

Dane te świadczą o działaniu mechanizmów wolnej konkurencji w przypadku przetargów nieograniczonych, gdzie to oferenci decydują o cenie oferty i są bardziej skłonni do jej obniżania.

Okazuje się więc, że przetarg nieograniczony przynosi zamawiającemu większe korzyści (mniejsze wydatki) niż zakup w innych trybach ustawowych.

5. Informacja o rynku zamówień publicznych

Zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania rynku zamówień publicznych ma zapewnienie przedsiębiorcom powszechnego dostępu do informacji o wszczynanych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych.

Zgodnie z art. 14a ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych ogłoszenia przewidziane w ustawie publikuje się w Biuletynie Zamówień Publicznych, który jest wydawany przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

W Biuletynie zamieszczane są:

- ogłoszenia o zamówieniach powyżej progu 30.000 EURO dotyczących przetargów nieograniczonych, dwustopniowych, wstępnych kwalifikacji,
- ogłoszenia o zamówieniach powyżej progu 200.000 EURO dotyczących przetargów ograniczonych,
- informacje o negocjacjach z zachowaniem konkurencji i zapytaniach o cenę powyżej progu 200.000 EURO,
- ogłoszenia o wyniku postępowania.

Zamawiający nie płać za publikowanie ogłoszeń w Biuletynie.

W 1999 roku ukazało się 149 numerów Biuletynu Zamówień Publicznych, w których opublikowanych zostało 55.262 ogłoszenia.

Graficzne przedstawienie narastającej liczby publikowanych ogłoszeń w poszczególnych latach przedstawia **zał. nr 9**, natomiast liczbę ogłoszeń w poszczególnych miesiącach 1999 roku w rozbiciu na rodzaje i tryby przedstawia **zał. nr 10**.

Na początku listopada 1997 r. roku uruchomiono serwer internetowy o adresie **www.uzp.gov.pl**, zlokalizowany w siedzibie UZP.⁸

W serwisie Urzędu Zamówień Publicznych znajdują się:

- Biuletyny Zamówień Publicznych – zarówno aktualne jak i z lat ubiegłych (są one dostępne całkowicie bezpłatnie),
- baza danych firm, które wygrały przetargi,
- akty prawne związane z zamówieniami publicznymi (zarówno polskie jak i zagraniczne),
- publikacje Urzędu Zamówień Publicznych,
- bibliografia wydawnictw dotyczących tematyki zamówień publicznych,
- lista arbitrów,
- informacje związane z systemem zamówień publicznych,
- lista innych adresów internetowych poświęconych zamówieniom publicznym.

Interesującą ofertą serwisu internetowego Urzędu jest możliwość korzystania z elektronicznych wersji obowiązujących formularzy przeznaczonych do nadsyłania ogłoszeń do publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Serwis posiada także wersję angielską oraz możliwość korzystania z poczty elektronicznej, dzięki czemu można wygodnie i szybko przesłać dowolną

---

⁸ Od 1995 r. Biuletyn Zamówień Publicznych był dostępny na stronach internetowych Urzędu Rady Ministrów.

korespondencję adresowaną do Prezesa UZP jak i do poszczególnych departamentów Urzędu.

O ile w pierwszym miesiącu działania serwis cieszył się niewielkim zainteresowaniem – powodem był brak przede wszystkim szerokiej informacji – o tyle w styczniu 1998 r. liczba zapytań wynosiła 108.477 (średnio 3.499 zapytań dziennie), w czerwcu wyniosła 365.661 (średnio 12.188 zapytań dziennie), a w grudniu 1998 roku 548.568 (średnio 17.695 zapytań dziennie).⁹

W roku 1999 nastąpił dalszy wzrost zainteresowania serwisem UZP – w styczniu liczba zapytań wyniosła 730.251 (średnio 23.556 zapytań dziennie), w czerwcu – 890.959 (dziennie 29.698) a w grudniu – 1.042.059 (dziennie 33.615).

W badanym okresie średnio odnotowywano ok. 35.600 zapytań dziennie, natomiast rekordowa liczba przypadła w październiku, kiedy to strony internetowe UZP odwiedzone 1.579.885 razy czyli ponad 50.960 razy dziennie oraz w listopadzie – 1.405.736 razy (dziennie ok. 46.850)

Największym zainteresowaniem cieszyły się strony związane z wydawanymi Biuletynami, na których korzystający mogli szybko przeglądać ostatnie ogłoszenia. Duży ruch odnotowano na stronie z nowościami, w szczególności chętnie przeglądano comiesięczne informatory Urzędu Zamówień Publicznych. Dalej przeglądano bazę firm, które wygrały postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także strony, na których umieszczono akty prawne związane ze sferą zamówień publicznych, listę arbitrów czy wreszcie spis literatury poświęconej tematyce zamówień publicznych.

Wchodząca od 1 stycznia 1999 roku w życie nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego nakłada obowiązek akceptowania przez organ administracji państwowej wszelkich podań nadesłanych w formie elektronicznej:

Art. 63 § 1. Podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie lub za pomocą dalekopisu, telefaksu, poczty elektronicznej a także ustnie do protokołu.

Aby uczynić zadość temu wymaganiu, a także dla ułatwienia pracy zamawiającym, Urząd Zamówień Publicznych w dniu 9 marca 1999 roku wprowadził możliwość przesyłania ogłoszeń do publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych przez Internet.

Dla zapewnienia możliwości autoryzacji („podpisania”) nadsydanego ogłoszenia Urząd Zamówień Publicznych wprowadził zasadę opatrywania ogłoszenia specjalnym, unikalnym, poufnym kodem przydzielonym każdemu zainteresowanemu zamawiającemu. Ma to zapewnić, iż publikowane ogłoszenie rzeczywiście pochodzi od widniejącego w nim Zamawiającego.

Ogłoszenie, jeśli jest poprawne i kompletne, ukazuje się w druku nie później niż na czwarty dzień roboczy od wpłynięcia.

Zalety systemu to:

- prostota użytkowania – operator obsługuje znany i przyjazny edytor MS Word i program poczty elektronicznej,

---

⁹ Dane obejmują zarówno zapytania dotyczące stron www jak i usługi ftp.

- szybkość – ogłoszenie natychmiast po wysłaniu znajduje się w Departamencie Biuletynu; jeśli wpłynie przed południem, to zostanie opublikowane najpóźniej w czwarty dzień roboczy. Dla porównania ogłoszenie wysłane pocztą może być dostarczone do UZP nawet i po tygodniu, co gorsza nadawca list wysyłając nie wie kiedy ten dotrze do adresata,
- pewność i niezawodność – dzięki zastosowaniu nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych ogłoszenie dociera do Urzędu bez zniekształceń, w przeciwieństwie np. do faksu, który może zniekształcać wysyłany formularz ogłoszenia czy wręcz nie docierać do adresata,
- mniejsza liczba błędów – nadawanie ogłoszeniu postaci elektronicznej przez samego zamawiającego pozwoli na uniknięcie błędów przepisywania ogłoszenia przez maszynistkę.

Więcej informacji, w tym możliwość skopiowania programu oraz jego opis można znaleźć w serwisie internetowym Urzędu Zamówień Publicznych pod adresem **www.uzp.gov.pl**.

Do końca 1999 roku z elektronicznej formy przesyłania ogłoszeń (zarówno PEAR jak i Internet) skorzystano w 4.718 przypadkach (stanowi to ok. 7,3% ogółu ogłoszeń opublikowanych w BZP 1999 roku).

Jednakże można zauważyć coraz większe zainteresowanie tą formą przekazu. O ile w styczniu odsetek tych ogłoszeń wynosił jedynie 1,9% to od lipca przekroczył 8%, we wrześniu wahał się w granicach 10% natomiast w listopadzie przekroczył 11% ogółu ogłoszeń nadesłanych do Biuletynu Zamówień Publicznych.

6. Struktura instytucjonalna

Urząd Zamówień Publicznych został utworzony w celu zapewnienia właściwej organizacji procesu udzielania zamówień publicznych.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych jako centralny organ administracji państwowej realizował zadania o charakterze prawnym i organizacyjnym.

Do pierwszej grupy zadań należało przede wszystkim:

- przygotowywanie projektów aktów prawnych,
- opiniowanie projektów aktów prawnych w ramach uzgodnień międzyresortowych,
- wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach: odstąpienia od trybu przetargu nieograniczonego w przypadku zamówień, których wartość przekracza 200.000 EURO (po nowelizacji dla zamówień z wolnej ręki już od 20.000 EURO), skrócenia terminów składania ofert, odstąpienia od obowiązku wnoszenia wadium, wyrażenia zgody na przygotowanie oferty w języku powszechnie używanym w handlu międzynarodowym, odstąpienie od obowiązku publikacji w dzienniku UE, zawarcie umowy przed ostatecznym rozpatrzeniem protestu, preferencji krajowych,
- wykonywanie uprawnień kontrolnych na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Do drugiej grupy należało:

- zapewnienie warunków organizacyjnych funkcjonowania arbitrażu,
- wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych w formie papierowej i elektronicznej,
- prowadzenie współpracy międzynarodowej w zakresie zamówień publicznych.

Skalę obciążenia Urzędu Zamówień Publicznych obrazują przykładowe dane:

- liczba wydanych decyzji administracyjnych wzrosła z 2.800 w 1995 r. do 7.100 w roku 1996 oraz do ponad 8.700 w roku 1997, poprzez 12.809 w 1998 roku do 14.256 w roku 1999,
- liczba wpływających odwołań – z 348 w 1995 r. poprzez 837 w roku 1996 do 1.005 w 1997 r., 1.195 w 1998 r. oraz do 1.327 w roku 1999,
- liczba opublikowanych ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych – z 11.958 w 1995 r. poprzez 34.136 w 1996 r. i 44.657 w 1997 r. oraz 53.147 w 1998 r. do 55.262 w roku 1999,
- ogólna liczba wpływających pism wzrosła z 45.856 w roku 1996 do 56.774 w roku 1997, 76.229 w 1998 r. oraz 83.391 w roku 1999.

7. Decyzje administracyjne w sprawach zamówień publicznych

1) Decyzje administracyjne

W 1999 roku Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał 14.256 decyzje administracyjne.

Najwięcej decyzji dotyczyło wniosków o zatwierdzenie trybu innego niż przetarg nieograniczony. W tej sprawie wydano 6.874 decyzje (48% ogółu decyzji), z czego 83% pozytywnych.

Decyzje te dotyczyły przede wszystkim przypadków gdy na rynku był tylko jeden dostawca lub wykonawca, co ma miejsce na przykład przy zamówieniach na dostawę mediów (woda, prąd, gaz, łączność telefoniczna, usługi pocztowe itp.). W przypadkach kiedy Prezes Urzędu miał wątpliwości, przed wydaniem decyzji administracyjnej – zgodnie z zaleceniem NIK – zwracał się o opinię do właściwego resortu.

Na drugim miejscu znajdowały się decyzje związane ze skróceniem w przetargach ustawowego terminu składania ofert.

Po nowelizacji termin na składanie ofert pozostał bez zmian (art. 38 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych), wprowadzono natomiast przesłanki, w oparciu o które zamawiający może samodzielnie wyznaczyć termin składania ofert krótszy niż określony w ust. 2. Jeżeli więc:

- wyznaczenie terminu, o którym mowa w ust. 2, uniemożliwiłoby udzielenie i wykonanie zamówienia w danym roku budżetowym,
- wyznaczenie terminu, o którym mowa w ust. 2, mogło spowodować powstanie szkody w znacznych rozmiarach,
- uprzednio przeprowadzone postępowanie przetargowe w tej samej sprawie nie doprowadziło do zawarcia umowy,

- przedmiotem zamówienia są dostawy, usługi lub roboty budowlane powszechnie dostępne o ustalonych standardach jakościowych, to zamawiający może sam wyznaczyć termin składania ofert, jednakże nie krótszy niż 3 tygodnie. Jeżeli natomiast wartość zamówienia publicznego przekracza równowartość 50.000 EURO, skrócenie terminu możliwe jest w wyżej wymienionych okolicznościach za wcześniejszą zgodą Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

W 1999 roku 4.274 (30% ogółu) decyzje Prezesa dotyczyły właśnie skrócenia terminu składania ofert. W 82% przypadków były to decyzje pozytywne. Jeżeli chodzi o rodzaj zamówienia, to w 69% przypadków decyzje pozytywne dotyczyły zamówień na roboty budowlane, 16% – na dostawy, natomiast 15% – na usługi.

Wnioski w sprawie terminów załatwiane są w trybie natychmiastowym. Rozwiązaniem przyjętym w Departamencie Prawnym z uwagi na szczególnie charakter decyzji w sprawie terminów (względy społeczne nie pozwalają na stosowanie przewidzianych w k.p.a. terminów załatwiania spraw – terminy te są zbyt długie) jest telefoniczne kontaktowanie się pracownika Departamentu Prawnego z wnioskodawcą w przypadku braków dostrzeżonych we wniosku. Zamawiający informowany jest np. o konieczności sporządzenia dokładnego uzasadnienia, podania brakujących informacji niezbędnych do wydania decyzji.

Wielokrotnie wnioskodawcy powołują się w uzasadnieniu wniosku o skrócenie terminu składania ofert, na terminy wyznaczone przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do złożenia wymaganych dokumentów w celu uzyskania dotacji. **Terminy te są zbyt krótkie aby przeprowadzić postępowanie o zamówienie publiczne zgodnie z zasadami zawartymi w ustawie o zamówieniach publicznych.**

Jednym z zadań stawianych przed ustawą o zamówieniach publicznych było zapewnienie konkurencji, przy zachowaniu niezbędnej ochrony podmiotom krajowym, poprzez system preferencji krajowych. Stosowanie preferencji krajowych jest obowiązkowe.

Stosownie do § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 grudnia 1994 r. w sprawie stosowania preferencji krajowych przy udzielaniu zamówień publicznych Prezes UZP wydaje decyzję w przedmiocie udzielenia zgody na odstąpienie od stosowania preferencji krajowych albo obniżenie udziału surowców lub produktów krajowych w niektórych dostawach w terminie 14 dni od dnia złożenia przez zamawiającego wniosku wraz z uzasadnieniem, po zasięgnięciu opinii właściwego ministra. Stosownie do powyższych uregulowań niezwłocznie po otrzymaniu wniosku przygotowywane były wystąpienia o wyrażenie opinii. Bardzo dużo wniosków zawierało lakoniczne określenie przedmiotu zamówienia. Wnioski niedookreślone były często zwracane do Urzędu Zamówień Publicznych przez resorty w celu uzupełnienia dokumentacji przez wnioskodawcę. Powoduje to przeciąganie w czasie procedury.

W 1999 roku wydanych zostało 281 decyzji (2% ogółu decyzji administracyjnych wydanych przez Prezesa) dotyczących wniosków o odstąpienie od obowiązku stosowania preferencji krajowych.¹⁰ W ok. 74% przypadków Prezes

---

¹⁰ W porównaniu do liczby ogłoszonych w BZP w 1999 roku przetargów nieograniczonych (23.917) stanowi to jedynie ok. 1,2%.

Urzędu Zamówień Publicznych wydał zgodę na udzielenie zamówienia publicznego bez zastosowania preferencji krajowych.

Natomiast 4 decyzje (0,03% ogółu wydanych decyzji) dotyczyło realizacji zamówień publicznych przy wyłącznym udziale podmiotów i wykorzystaniu surowców i produktów krajowych. Trzy z nich były pozytywne.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, poprzez wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących odstąpienia – na wniosek zamawiającego – od obowiązku wnoszenia wadium, ma wpływ na kształtowanie się poziomu kosztów prowadzenia postępowania.

W 1999 roku decyzji takich Prezes wydał 268 (2% ogółu decyzji), z czego 90% było pozytywnych.

Jeżeli chodzi o rodzaj zamówienia to w 53% przypadków decyzje pozytywne dotyczyły zamówień na usługi (w 1998 r. – 30%), 43% – na dostawy (w 1998 r. – 66%), natomiast jedynie 4% – na roboty budowlane (w 1998 r. – 4%).

Charakterystycznym jest wzrost umorzeń postępowań. O ile w roku 1997 r. odsetek tych decyzji wynosił zaledwie 2,6%, to w 1998 roku – 9,4%, a w 1999 r. – 9%.

Na wzrost liczby decyzji umarzających postępowanie wpływa przede wszystkim występowanie zamawiających do Prezesa UZP w sprawach:

- zgody na zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki w przypadku gdy wartość szacunkowa zamówienia była niższa niż 20.000 EURO,
- zgody na skrócenie terminu składania ofert w przypadku gdy wartość szacunkowa zamówienia była niższa niż 50.000 EURO,
- zgody na zastosowanie trybu innego niż przetarg nieograniczony (z wyłączeniem zamówienia z wolnej ręki) przy zamówieniach o wartości szacunkowej mniejszej niż 200.000 EURO,

a także w przypadku gdy podmiot występujący o decyzję nie podlegał ustawie o zamówieniach publicznych oraz gdy nie miał przyznaných środków na realizację planowanego zamówienia.

W 1999 roku czas oczekiwania na wydanie decyzji wahał się od 6 do 12 dni (w 1998 r. 10 do 20 dni); średnio zaś wynosił dni 9.

2) Sądowa kontrola decyzji administracyjnych wydanych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Zatwierdzanie wyboru trybu

Ustawa o zamówieniach publicznych wymaga, aby w sytuacji udzielania zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki, przy wartości przedmiotu zamówienia przekraczającej równowartość kwoty 20.000 EURO, wybór trybu był zatwierdzany przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych (art. 71 ust 1a w zw. z art. 14 i w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o zamówieniach publicznych).

Podczas udzielania jednego z zamówień publicznych w trybie zamówienia z wolnej ręki, na tle treści powyższych przepisów zamawiający zgłosił wątpliwość

związaną z terminem skierowania do Prezesa UZP wniosku o zatwierdzenie wyboru trybu.

Zamawiający wnioskował o zatwierdzenie trybu zamówienia z wolnej ręki, lecz z uwagi na wystosowanie wniosku już po zrealizowaniu przedmiotowego zamówienia, Prezes UZP umorzył postępowanie w sprawie. Decyzja ta została zaskarżona przez Zamawiającego do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Zamawiający w swojej skardze powołał się na okoliczność, iż ustawa mówi o „zatwierdzeniu zastosowania trybu”, czyli odnosi się do czynności już dokonanych.

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę i orzekł (wyrok z dnia 22 kwietnia 1999 r., Sygn. akt I S.A. 1008/98), że stosownie do art. 71 ust. 1a i art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy, **zastosowanie trybu** zamówienia z wolnej ręki wymaga **uprzedniego zatwierdzenia wyboru** tego trybu przez Prezesa UZP (przy wartości szacunkowej przekraczającej 20.000 EURO). Z cytowanych przepisów wynika, iż zatwierdzenia wymaga właśnie wybór trybu udzielenia zamówienia z wolnej ręki, a nie dalsze czynności wynikające z tego wyboru. Spełnienie warunku zatwierdzenia wyboru trybu zamówienia musi nastąpić, zanim dojdzie do rokowań z dostawcą lub wykonawcą zgodnie z art. 70 ustawy.

Udzielanie zamówienia publicznego ze względu na szczególne okoliczności gospodarcze lub społeczne

W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 maja 1999 r. (Sygn. akt I S.A. 2226/98), w przedmiocie odmowy zgody na zatwierdzenie trybu zamówienia z wolnej ręki, poruszone zostały bardzo istotne zagadnienia związane z udzielaniem zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki, ze względu na szczególne okoliczności gospodarcze lub społeczne oraz podziałem zamówienia na części.

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę na decyzję Prezesa UZP w przedmiocie odmowy zatwierdzenia trybu zamówienia z wolnej ręki i w uzasadnieniu wyroku stwierdził, że dla spełnienia przesłanek z art. 71 ust. 1 pkt 6 wymagane jest zaistnienie obiektywnie nieprzewidywalnych dla zamawiającego okoliczności gospodarczych lub społecznych, powodujących konieczność (związek przyczynowo-skutkowy) natychmiastowego (związek czasowy) udzielenia zamówienia.

Innymi słowy dla zastosowania tej normy muszą wystąpić takie okoliczności gospodarcze lub społeczne, których zamawiający przy zastosowaniu należytej staranności nie mógł przewidzieć, a których zaistnienie pociąga za sobą potrzebę natychmiastowego podjęcia działań ze strony zamawiającego, zmierzających do niezwłocznego udzielenia zamówienia publicznego i wykonania go (przez dostawcę lub wykonawcę).

Nie może więc być uznana za szczególną okoliczność gospodarczą lub społeczną konieczność usuwania skutków powodzi jaka miała miejsce w lipcu 1997 r. – w połowie roku 1998 (kiedy skarżący wystąpił z wnioskiem o zatwierdzenie wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki), ponieważ dotyczy to likwidacji następstw powodzi w blisko rok po tym zdarzeniu, a więc w momencie kiedy zarówno rozmiar szkód wyrządzonych przez żywioł jak i związana z tym konieczność wykonania remontów była wnioskodawcy doskonale znana. Nie jest taką okolicznością też otrzymanie kredytu bankowego, którego zamawiający nie przewidywał, a który musiał być wykorzystany w stosunkowo krótkim czasie.

Mając na względzie przepis art. 3 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych (zakaz podziału zamówień) jednorodne zlecenie dokonywane w tym samym czasie jednemu podmiotowi w ramach dysponowania przez zamawiającego tymi samymi środkami publicznymi można uznać za jedno zamówienie o wartości powyżej 20.000 EURO.

Zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki przy zamówieniach dodatkowych

Pismem z dnia 12.10.1998 r. Prezes Spółki z o.o. „B” w W. zwrócił się do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z wnioskiem o zatwierdzenie, na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 1 trybu zamówienia z wolnej ręki na wykonanie robót dodatkowych koniecznych dla realizacji zamówienia podstawowego. W uzasadnieniu podał, że konieczność wykonania robót dodatkowych wynika z faktu, iż w trakcie realizacji prac wykończeniowych stwierdzono występujące usterki. Nadto wyjaśnił, że wartość tych robót nie przekracza 20% wartości uprzedniego zamówienia.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych decyzją z dnia 13.10.1998 r. odmówił zatwierdzenia wyboru trybu wskazanego we wniosku.

Naczelny Sąd Administracyjny podzielił stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych i wyrokiem z dnia 3 listopada 1999 r. oddalił skargę. Uzasadnienie wyroku zawiera stwierdzenie, które wydaje się kształtować fundamentalną zasadę przy interpretowaniu i stosowaniu art. 71 ust. 1 pkt 1 ustawy o zamówieniach publicznych. Zamówienia dodatkowe „muszą mieć charakter jednoznacznie wypływający z uprzednich norm, parametrów i standardów, a ich jednoznaczność nie powinna pozwalać na jakiegokolwiek odstępstwa. (...) Zbliżone parametry czy normy nie są przesłanką pozwalającą na zastosowanie zamówienia z wolnej ręki”.

Stosowanie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych przez Kasy Chorych

Decyzją z dnia 3 marca 1999 r. wydaną na podstawie art. 71 ust. 1a w związku z art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 119, poz. 773 ze zm.) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych odmówił „zatwierdzenia trybu zamówienia z wolnej ręki na świadczenie obsługi prawnej na rzecz regionalnej Kasy Chorych. W dniu 25 marca 1999 r. Kasa ta wniosła o umorzenie postępowania, uznając, że nie jest podmiotem zobowiązanym do stosowania ustawy o zamówieniach publicznych.

Według załączonej do pisma opinii prof. dr hab. Ryszarda Mastalskiego, Kasy Chorych nie mogą być zaliczane do sektora finansów publicznych, a składki na powszechne ubezpieczenia zdrowotne nie stanowią środków publicznych w rozumieniu art. 3 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014).

Wystąpienie Kasy Chorych zostało zakwalifikowane jako wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy i decyzją z 20 kwietnia 1999 r. wydaną na podstawie art. 127 § 3 k.p.a. Prezes UZP utrzymał w mocy poprzednią decyzję podkreślając, że system ubezpieczeń zdrowotnych bazuje na zagwarantowanym w art. 68 ust. 2 Konstytucji

RP równym dostępem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, składki na te ubezpieczenia mają charakter podatku i dlatego kasy chorych obowiązane są do stosowania przepisów ustawy o zamówieniach publicznych.

W skardze do Sądu Kasa Chorych wniosła o stwierdzenie nieważności decyzji jako wydanych bez podstawy prawnej i posłużenia się argumentacją zamieszczoną w wystąpieniu do UZP z 25 marca br.

Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 16 grudnia 1999 r. uchylił zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję z dnia 3 marca 1999 r. Nr ZT/.../99 oraz zważył, co następuje:

Zarzuty i wnioski zawarte w skardze są sformułowane w oparciu o założenie, że do zleceń na świadczenie obsługi prawnej – w dacie rozstrzygnięcia sprawy przez Prezesa UZP – nie stosowało się w ogóle żadnych trybów przewidzianych w ustawie o zamówieniach publicznych.

Sąd podzielił trafność obszernie umotywowanego poglądu Prezesa UZP o stosowaniu do Kas Chorych przepisów ustawy o zamówieniach publicznych, jeszcze przed jej ostateczną nowelizacją obowiązującą od 4 czerwca 1999 r. Po uzupełnieniu jej przepisów m. in. art. 2 pkt 7 lit. g oraz art. 4 ust. 1 pkt 9 przestały istnieć jakiegokolwiek wątpliwości odnośnie zaliczania składek na ubezpieczenia zdrowotne do środków publicznych i stosowania tej ustawy do zamówień publicznych udzielanych przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, jednostki organizacyjne ubezpieczenia zdrowotnego i Krajowy Związek Kas Chorych w zakresie nie uregulowanym odrębnymi przepisami. Dotychczasowe wątpliwości nie wynikały z istnienia unormowań sprzecznych z dokonanymi w toku zarysowanej nowelizacji, lecz z konieczności sięgania do systemowej i historycznej wykładni prawa, jak to (w ocenie Sądu – wzorowo) uczynił Prezes UZP w odpowiedzi na skargę przez nawiązanie do przepisów Konstytucji RP i ustaw łącznie tworzących system powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Nie było żadnych racjonalnych powodów do pozostawienia poza ustawą o zamówieniach publicznych tak ważnych jednostek organizacyjnych ubezpieczenia zdrowotnego dysponujących liczącymi się funduszami mającymi charakter środków publicznych. Odnotowania wymaga także dokonane dopiero w wyniku nowelizacji odesłanie do ustawy o finansach publicznych (art. 2 pkt 7 lit. a ustawy o zamówieniach publicznych), co wpłynęło na stosowną ocenę uwag sygnalizowanych w opinii załączonej przez skarżącą.

Przy rozpoznaniu sprawy Prezes UZP pominął natomiast, że wartość szacunkowa zamówienia, wskazana przez zamawiającego, nie przekraczała 20.000 EURO, a więc progu, który zakreśla art. 71 ust. 1a wyznaczając uprawnienie Prezesa UZP.

8. Zamówienia publiczne w sytuacjach nadzwyczajnych

1) Likwidacja skutków powodzi

W dniu 24 marca 1999 roku pomiędzy Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych – Marianem Lemke a Ministrem, Członkiem Rady Ministrów – Jerzym Widzykiem zostało zawarte porozumienie uzupełniające do porozumienia z dnia 18 maja 1998 r. dotyczącego usuwania skutków powodzi, która miała miejsce w lipcu 1997 roku.

Celem porozumienia było ustalenie sposobu rozpatrywania wniosków o skrócenie terminu składania ofert w przetargach nieograniczonych oraz przyspieszenie czasu publikacji ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych związanych z zamówieniami dotyczącymi likwidacji skutków powodzi, która miała miejsce w 1998 r., finansowanymi lub współfinansowanymi ze środków będących w dyspozycji Ministra, Członka Rady Ministrów.

W związku z faktem, iż przy realizacji ww. zamówień zachodzą ustawowe przesłanki skrócenia terminu składania ofert w przetargach nieograniczonych określone w art. 38 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zobowiązał się do:

- wyrażania zgody na wnioskowane skrócenie do 3 tygodni terminu składania ofert w przetargach nieograniczonych dot. zamówień związanych z likwidacją skutków powodzi, mającej miejsce w lipcu 1997 r., gdy szacunkowa wartość zamówienia przekracza 50.000 EURO (jeśli zamówienie nie przekracza 50.000 EURO skrócenie terminu dokonuje samodzielnie zamawiający),
- rozpatrywania ww. wniosków nadesłanych pocztą elektroniczną PEAR-2 w pierwszej kolejności,
- publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń dotyczących udzielania zamówień w związku z likwidacją skutków powodzi, nadesłanych pocztą elektroniczną PEAR-2 przed godz. 12:00 danego dnia, nie później niż w 4 dni robocze od dnia nadesłania, pod warunkiem, że co najmniej równocześnie wpłynie wniosek w przedmiotowej sprawie oraz ogłoszenie będzie sformułowane prawidłowo (zgodnie z przepisami).

Natomiast na Ministra, Członka Rady Ministrów porozumienie to nakłada obowiązek przekazywania zainteresowanym wzoru wniosku o skrócenie terminu składania ofert w przetargu nieograniczonym oraz zapewnienia, wspólnie z wojewodami, możliwości korzystania przez wnioskodawców z poczty elektronicznej PEAR-2 oraz ich obsługi w zakresie przygotowywania i przekazywania ogłoszeń do publikacji w BZP, sporządzonych przy użyciu programu „zamówień publicznych”.

2) Problem roku 2000

Z uwagi na obawy związane z zakłóceniami funkcjonowania systemów informatycznych z początkiem roku 2000, w dniu 12 marca 1999 r. zostało podpisane porozumienie między Marianem Lemke – Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych a Leszkiem Burzyńskim – Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie skrócenia procedur przetargowych zamówień publicznych dotyczących „problemu 2000” oraz skrócenie czasu publikacji ogłoszeń powyższych postępowań w Biuletynie Zamówień Publicznych.

W porozumieniu ustalono, że w odniesieniu do realizacji zamówień związanych z „problemem 2000” zachodzą ustawowe przesłanki do skrócenia terminu składania ofert do 3 tygodni:

- przez zamawiającego, jeżeli szacunkowa wartość zamówienia nie przekracza kwoty 50.000 EURO,

- przez Prezesa UZP, jeżeli szacunkowa wartość zamówienia jest wyższa niż 50.000 EURO.

Wnioski o skrócenie terminu składania ofert miały być rozpatrywane przez Prezesa UZP w pierwszej kolejności, a ogłoszenia przesłane pocztą PEAR-2 przed godziną 12:00 danego dnia (wraz z wnioskiem) miały być publikowane nie później niż w 4 dni robocze od dnia nadesłania.

Leszek Burzyński Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji zobowiązał się w porozumieniu do upowszechniania informacji na temat powyższego porozumienia, przekazywania zainteresowanym wzoru wniosku o skrócenie terminu składania ofert oraz zapewnienia wspólnie z wojewodami możliwości korzystania przez wnioskodawców z poczty elektronicznej PEAR-2.

Porozumienie to obowiązywało do dnia 31 grudnia 1999 r.

IV Kontrola udzielania zamówień publicznych

Ustawa o zamówieniach publicznych rozszerzyła istniejący system kontroli gospodarowania środkami publicznymi. Kontrolę udzielania zamówień publicznych, równoległe z kontrolą gospodarki finansowej prowadzą: Najwyższa Izba Kontroli i Regionalne Izby Obrachunkowe. Kontrolą objęte są podmioty udzielające zamówień publicznych określone w art. 4 ustawy jako zamawiający.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 pkt 12 ustawy o finansach publicznych naruszenie zasady, formy lub trybu postępowania przy udzielaniu zamówienia publicznego jest naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

Niezależnie od kontroli legalności udzielania zamówień publicznych przez NIK i RIO ustawa o zamówieniach publicznych wprowadziła możliwość weryfikacji przez oferentów działań zamawiającego jak również możliwość wykonywania czynności kontrolnych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Na podstawie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych dostawcom i wykonawcom, których interes prawny doznał uszczerbku w wyniku naruszenia – w toku postępowania o zamówienie publiczne – przez zamawiającego określonych w ustawie zasad udzielania zamówień, służy prawo wnoszenia protestów oraz występowania do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o rozstrzygnięcie sporu w postępowaniu odwoławczym przed niezależnym zespołem arbitrów.

Postępowanie protestacyjne i odwoławcze prowadzi się jedynie wtedy, gdy wartość zamówienia ustalona przez zamawiającego przekracza próg 30.000 EURO.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadzi listę arbitrów i organizuje funkcjonowanie arbitrażu na szczeblu centralnym w ramach UZP.

W 1999 roku do Prezesa UZP wniesiono 1.327 odwołań. Oznacza to dalszy wzrost odwołań wnoszonych w postępowaniach o zamówienie publiczne w stosunku do lat ubiegłych. W 1995 roku do Prezesa UZP wniesiono 348 odwołań, w 1996 r. – 837, w 1997 r. – 1.005, w 1998 r. – 1.195.

Z 1.327 wniesionych odwołań 150 zostało wycofanych przed rozprawą natomiast 133, w związku z brakiem wpisu, pozostawiono bez rozpoznania.

Z 1.044 odwołań rozpatrzonych w 657 przypadkach odwołanie oddalono (z tego w 140 przypadkach odwołanie oddalono ze względów formalnych), a w 387 przypadkach – uwzględniono.

Jeżeli chodzi o rodzaj zamówienia to w 57% przypadków odwołania dotyczyły przetargów na roboty budowlane, 24% na dostawy a 19% na usługi.

W 91% odwołań trybem oprotestowanego zamówienia publicznego był przetarg nieograniczony, w 6% – przetarg dwustopniowy, pozostałe 3% dotyczyło przetargu ograniczonego, negocjacji z zachowaniem konkurencji oraz zapytania o cenę a także zamówienia z wolnej ręki (1 odwołanie).

Pomimo coraz większego spiętrzenia wniosków odwoławczych w 1999 roku czas oczekiwania na rozprawę wahał się w granicach od 10 do 12 dni (średnio 11 dni), przy 14 dniowym terminie ustawowym.

Jako okoliczności uzasadniające wszczęcie postępowania protestacyjno – odwoławczego uczestnicy postępowania o zamówienie publiczne wskazują naruszenie przez zamawiającego ogólnych zasad obowiązujących w postępowaniu o zamówienie publiczne takich jak zasady równości oraz zasady uczciwej konkurencji poprzez dyskryminacyjne sformułowanie warunków postępowania jak również zasady jawności postępowania.

W tym zakresie zarzuty podnoszone w proteście a następnie w odwołaniu najczęściej dotyczą takich okoliczności jak:

- 1) treści ogłoszenia o przetargu nieograniczonym ze wskazaniem naruszenia przepisu:
  - a) art. 17 ust. 2, zakazującego określania przedmiotu i warunków zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję,
  - b) art. 38 ust. 2 pkt 1 gwarantującego minimalne terminy do składania ofert w przetargu nieograniczonym i ograniczonym,
- 2) postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia, ze wskazaniem na naruszenie przepisu art. 35 ust. 1:
  - a) pkt 6 w części dotyczącej opisu wszelkich innych niż cena kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów,
  - b) pkt 8 dotyczącego opisu odpowiednich części zamówienia, jeżeli dopuszczalne jest składanie ofert częściowych,
  - c) pkt 16 nakładającego na zamawiającego obowiązek podania m.in. informacji o trybie oceny ofert,
- 3) braku przedłużenia terminu do składania ofert ze wskazaniem na przepis art. 39,
- 4) braku informacji o wyborze oferty, stosownie do postanowień art. 50,
- 5) braku informacji o terminie zawarcia umowy, wskazując na naruszenie przepisu art. 51.

Orzecznictwo wskazuje, iż przedmiotem protestu i odwołania jest przede wszystkim ostatni etap postępowania o zamówienie publiczne a więc czynność wyboru najkorzystniejszej oferty.

W tym zakresie podnoszone są najczęściej takie zarzuty, jak:

- 1) ocena ofert według innych lub dodatkowych kryteriów niż wskazano w specyfikacji,
- 2) bezzasadne odrzucenie oferty lub nie odrzucenie oferty,

- 3) stosowanie nieobiektywnej oceny w ramach kryteriów określanych jako „wiarygodność techniczna” i „ekonomiczna” lub po prostu „wiarygodność”,
- 4) zmiana kryteriów oceny ofert po upływie terminu do składania ofert lub ich modyfikacja,
- 5) wybór oferty, w której nie zaoferowano najniższej ceny,
- 6) nieprecyzyjny opis kryteriów lub brak takiego opisu.

Niezależnie od instrumentu kontroli przysługującego dostawcom lub wykonawcom poprzez wnoszenie protestów i odwołań w postępowaniu o zamówienie publiczne również Prezes Urzędu Zamówień Publicznych – na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy – jest uprawniony do żądania informacji o przebiegu procesu udzielania zamówień publicznych oraz udostępniania dokumentacji dotyczącej zamówienia publicznego i w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy może zawiadomić właściwy organ orzekający o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Wskazane czynności ustawowe Prezes UZP wykonuje przy pomocy Departamentu Kontroli, Analiz i Szkoleń, który przeprowadza kontrole postępowań o zamówienia publiczne. Podstawowym źródłem informacji dla przeprowadzanych postępowań kontrolnych są skargi i odwołania, a także inne źródła (prasa, BZP).

W 1999 roku podjęto 515 postępowań kontrolnych. Z tego w 51 przypadkach na 350 kontroli zakończonych – co stanowi 15% (w 1998 r. wskaźnik ten wynosił 10%) – sporządzono zawiadomienia w trybie art. 9 ust. 2 pkt 3 o naruszeniu zasady, formy lub trybu postępowania przy udzielaniu zamówienia publicznego ustalonych ustawą o zamówieniach publicznych i skierowano je do właściwych organów orzekających o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Ze spraw, w których sporządzono zawiadomienia, najwięcej dotyczyło jednostek samorządu terytorialnego (49%) a następnie służby zdrowia (20%).

Najwięcej zawiadomień dotyczyło spraw skontrolowanych ze skarg (34), następnie z informacji pochodzących z Departamentu Prawnego lub Departamentu Biuletynu UZP (16), jedno natomiast pochodziło z rozstrzygniętych odwołań.

Jeżeli chodzi o tryb zamówień to 25 z nich (49%) dotyczyło zamówień udzielonych w trybie z wolnej ręki, 16 (31%) – w trybie przetargu nieograniczonego, po 3 w trybie przetargu dwustopniowego, zapytania o cenę i negocjacji z zachowaniem konkurencji; w jednym przypadku nie zastosowano żadnego trybu ustawowego.

Podstawowym zarzutem formułowanym w 31% spraw był zarzut naruszenia art. 71 ust. 1a ustawy dotyczący udzielenia zamówienia publicznego z zastosowaniem trybu zamówienia z wolnej ręki w przypadku gdy wartość zamówienia przekraczała równowartość kwoty 20.000 EURO.

Wśród stwierdzonych naruszeń przepisów ustawy o zamówieniach publicznych należy również wskazać udzielanie zamówień publicznych (27% przypadków) – w innym trybie niż przetarg nieograniczony – z naruszeniem przepisu art. 14 ust. 2 ustawy, a więc przy braku przesłanek określonych ustawą dla danego trybu.

Ponadto stwierdzone naruszenia przepisów ustawy o zamówieniach publicznych dotyczyły dokonywania wyboru najkorzystniejszej oferty z naruszeniem

przepisu art. 48 ust. 1 ustawy poprzez stosowanie zasad i kryteriów innych lub dodatkowych aniżeli zostało to określone w zaproszeniu do udziału w postępowaniu albo specyfikacji istotnych warunków zamówienia, co skutkowało z kolei wyborem nie najkorzystniejszej oferty w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy i w konsekwencji naruszeniem art. 49 ustawy.

W postępowaniach tych naruszano również zasady równego traktowania wszystkich podmiotów ubiegających się o zamówienie publiczne i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej konkurencji wyrażone w art. 16 ustawy, w szczególności na etapie oceny ofert pod względem formalnym, dopuszczając do oceny merytorycznej oferty, które nie spełniały wymagań wynikających z ustawy lub /i wymagań określonych przez zamawiających w dokumentacji postępowania. Naruszenie tych zasad następowało także na etapie merytorycznej oceny ofert poprzez dokonywanie oceny niezgodnie z zasadami i kryteriami określonymi w warunkach postępowania.

W wyniku przesłanych przez UZP zawiadomień w 7 przypadkach właściwy rzecznik dyscypliny finansów publicznych skierował wnioski do komisji orzekającej o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych o ukaranie osób odpowiedzialnych za naruszenia przepisów ustawy, w czterech zaś rzecznik odmówił skierowania wniosku o ukaranie tych osób. W dwóch przypadkach osoby wskazane w zawiadomieniu zostały ukarane upomnieniem. W pozostałych 38 przypadkach Urząd nie dysponuje informacją o skutkach zawiadomienia.

Oprócz kontroli przeprowadzonych na podstawie skarg i odwołań Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził w roku 1999 kontrole dotyczące:

- ceny za formularze specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- zamówień udzielanych na zasadach szczególnych związanych z powodziami,
- zamówień związanych z pielgrzymką Ojca Świętego.

Ustawa o zamówieniach publicznych w art. 34 ust. 4 określa zasady ustalania ceny za formularz specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Cena jakiej wolno żądać za formularz zawierający specyfikację istotnych warunków zamówienia, może pokrywać jedynie koszty jego druku i przesłania do zainteresowanych oferentów.

Zamawiający może odstąpić od pobierania opłaty za formularz specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub może ustalić jego cenę na poziomie niższym niż wynika to ze sporządzonej kalkulacji. Nie jest natomiast dopuszczalne zawyżanie ceny w stosunku do kosztów poniesionych w związku z drukiem i wysyłką formularza specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

W wyniku analizy treści ogłoszeń zamieszczonych w Biuletynie Zamówień Publicznych (od 1 stycznia do 8 czerwca 1999 r.), do zbadania zostało zakwalifikowanych 90 postępowań, w których cena za formularz specyfikacji przekraczała 300 zł.

W sprawach objętych kontrolą skierowano do zamawiających wystąpienia z żądaniem podania informacji dotyczącej sposobu kalkulacji ceny wymaganej za formularz specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz informacji określającej na jakim etapie jest aktualnie postępowanie.

Na podstawie uzyskanych informacji, w 58 przypadkach (69% zbadanych spraw) stwierdzono nieprawidłowości w obliczaniu ceny formularza specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Dysponenci środków publicznych ustalając cenę formularza specyfikacji, z naruszeniem art. 34 ust 4 ustawy o zamówieniach publicznych, brali pod uwagę m.in.:

- koszty merytorycznego opracowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- koszty opracowania kosztorysów nakładczych wraz z przedmiarem robót,
- koszty opracowania ślepego kosztorysu,
- koszty materiałów biurowych typu teczki, skoroszyty, segregatory,
- koszty korespondencji prowadzonej z oferentami w zakresie wyjaśnień dotyczących specyfikacji, w tym opłaty za korzystanie z faksu czy opłaty za rozmowy telefoniczne,
- koszt publikacji ogłoszenia o przetargu w prasie lokalnej czy krajowej.

Podczas obliczania ceny formularza specyfikacji istotnych warunków zamówienia, niekiedy uwzględniano wynagrodzenie etatowych pracowników technicznych, czy pracowników z działów ekonomicznych np. w postaci kosztu godzinowej stawki pracownika techniczno-ekonomicznego wg zakładowego cennika usług na 1999 r. Pracownicy wynagradzani byli m.in. za:

- wystawianie faktur za zakup formularza specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- kompletację 1 egzemplarza formularza specyfikacji,
- wykonanie brakujących elementów inwentaryzacji (potrzebnych do sporządzenia specyfikacji),
- rozszycie, uzupełnienie i ponowne zszywanie dokumentacji technicznej,
- zapisanie specyfikacji na dyskietce,
- przepisywanie specyfikacji na komputerze.

Należy także zauważyć, iż publikowana w ogłoszeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych cena w 20 przypadkach (24% zbadanych spraw) była zawyżana w stosunku do kalkulacji przedstawionej przez zamawiającego. Średnio zawyżano o ok. 13 zł., w dwóch przypadkach różnica ta sięgała 50 zł.

W jednym ze skontrolowanych postępowań dysponent środków publicznych podniósł cenę formularza specyfikacji istotnych warunków zamówienia z 500 zł (w ogłoszeniu) do 800 zł (przy zakupie specyfikacji), wyjaśniając powyższą zmianę małą liczbą oferentów zainteresowanych realizacją zamówienia.

Należy zauważyć, że naruszenie art. 34 ust. 4 ustawy o zamówieniach publicznych może prowadzić do wniesienia przez potencjalnych dostawców lub wykonawców skutecznego protestu i w efekcie odwołania do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Jednocześnie należy zauważyć, iż naruszenie wskazanego przepisu ustawy może skutkować naruszeniem jednej z fundamentalnych zasad obowiązujących w postępowaniu o zamówienie publiczne – zasady powszechności, co w konsekwencji może prowadzić do naruszenia art. 138 ust. 1 pkt 12 ustawy o finansach publicznych i odpowiedzialności z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Na tym etapie kontroli prowadzonej przez Prezesa UZP, konsekwencją było przesłanie do zamawiających, którzy naruszyli postanowienia art. 34 ust. 4 ustawy, pisma treści ogólnej lub indywidualnej zwracające uwagę na ujawnione uchybienia.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, działając w zakresie uprawnień wynikających z art. 9 ust. 2 pkt 2 ustawy, przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie udzielania zamówień publicznych na zasadach szczególnych w związku z koniecznością usunięcia szkód i zniszczeń spowodowanych przez powódź z lipca 1997 roku. W ramach zainteresowania Urzędu znalazło się około 450 wybranych zamówień, udzielonych przez pięć jednostek zajmujących się szeroko pojmowanym gospodarowaniem zasobami wodnymi.

Z analizy dokumentacji wskazanych powyżej postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wynika, iż w sprawach tych w większości przypadków (ok. 85% ogółu) zamawiający stosowali tryb zamówienia z wolnej ręki, powołując się przede wszystkim na zaistnienie przesłanek określonych w art. 71 ust. 1 pkt 6 ustawy. Było tak przede wszystkim w przypadku jednej z okręgowych dyrekcji gospodarki wodnej, która spośród 427 zamówień udzielonych – jak wynika z treści przedłożonych wyjaśnień – w ramach usuwania skutków powodzi w 364 przypadkach zastosowała tryb zamówienia z wolnej ręki.

Zastosowanie w analizowanych przypadkach trybu zamówienia z wolnej ręki w powołaniu na przepis art. 71 ust. 1 pkt 6 ustawy budzi jednakże uzasadnione wątpliwości, albowiem zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki (również w okolicznościach wskazanych w przepisie art. 71 ust. 1 pkt 6 ustawy) musi znajdować uzasadnienie w konkretnym stanie faktycznym, określonym przez ten przepis. Zwrócić należy uwagę na fakt, iż wskazany przepis ogranicza możliwość udzielenia zamówienia tylko do tych przypadków, gdy *„(...) ze względu na szczególne okoliczności gospodarcze lub społeczne, których zamawiający nie mógł przewidzieć, wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia”*. Tylko część badanych zamówień udzielona została w 1997 roku, a zatem wkrótce po nastąpieniu zdarzenia skutkującego koniecznością natychmiastowego udzielenia i wykonania określonego zadania; większość z nich została udzielona w roku 1998 i później, a więc już po upływie znacznego czasu od zdarzenia, którym zamawiający uzasadniali zastosowanie zasad szczególnych, przewidzianych w rozporządzeniu, tj. od powodzi z lipca 1997 roku. Tak znaczny upływ czasu pomiędzy nastąpieniem wskazanej powodzi, a udzieleniem w latach 1998 – 1999 zamówień związanych z koniecznością usunięcia jej skutków nie daje podstaw do uznania, iż w sprawach tych możliwe było udzielenie zamówienia publicznego na zasadach ustalonych w rozporządzeniu.

Kolejną istotną okolicznością ujawnioną w toku prowadzonych postępowań było dokonywanie zmian w zawartych umowach z powołaniem się na przepis art. 76 ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż wskazana ustawa dopuszcza możliwość zmiany postanowień już zawartej umowy o zamówienie publiczne lub wprowadzenia nowych postanowień do takiej umowy, za wyjątkiem – co wyraźnie stwierdza powołany art. 76 ust. 1 – zmian niekorzystnych dla zamawiającego, jeżeli przy ich uwzględnieniu należałoby zmienić treść oferty, na podstawie której dokonano wyboru oferenta, chyba że konieczność wprowadzenia takich zmian wynika z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy.

W świetle powyższego uregulowania niedopuszczalne są zmiany umowy w sytuacji, gdy spełnione są łącznie trzy przesłanki:

- zmiana umowy wymaga modyfikacji treści oferty, która była podstawą wyboru oferenta,
- zmiana jest dla zamawiającego niekorzystna,
- nie pojawiły się nowe okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy.

W sprawach objętych analizą, w większości przypadków zmiany postanowień zawartych umów dotyczyły wydłużenia terminów realizacji zamówienia oraz rozszerzenia zakresu rzeczowego zawartych umów. Jako okoliczności uzasadniające konieczność wprowadzenia powyższych zmian zamawiający wskazywali brak środków finansowych oraz szczególne warunki, w których były realizowane te roboty, uniemożliwiające precyzyjną ocenę zakresu robót, a zatem pewne zdarzenia niezależne od woli zamawiającego. W przedłożonych dokumentach jednakże tylko w nielicznych przypadkach takie uzasadnienie zostało podane, nie była zatem możliwa ocena, czy dokonane zmiany w zakresie rzeczowym umów znajdowały uzasadnienie w świetle przepisu art. 76 ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, działając na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy w związku z art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, wraz z późn. zm.), skierował do właściwych rzeczników dyscypliny finansów publicznych dwa zawiadomienia o naruszeniu zasad, form lub trybu postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych, w jednym przypadku natomiast sprawa jest jeszcze w toku kontroli.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, działając w zakresie uprawnień wynikających z art. 9 ust. 2 pkt 2 ustawy, podjął się także skontrołowania zamówień publicznych udzielonych w związku z wizytą w Polsce papieża Jana Pawła II.

Z kilkudziesięciu postępowań w których Prezes wydał zgodę na zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki do kontroli zakwalifikowano pięć przetargów, które budziły wątpliwości co do zgodności ich przeprowadzenia z decyzją Prezesa. Z tego w jednym przypadku postępowanie kontrolne zakończyło się skierowaniem zawiadomienia o naruszeniu zasad, form lub trybu postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych. W sprawie tej zamawiającemu zarzucono naruszenie art. 71 ust. 1a ustawy w związku z przeprowadzeniem zamówienia w trybie z wolnej ręki przy wartości powyżej 20.000 EURO przed uzyskaniem zgody Prezesa UZP na zastosowanie tego trybu.

V Upowszechnianie doświadczeń

Bardzo istotne znaczenie dla funkcjonowania systemu zamówień publicznych ma upowszechnianie doświadczeń, dotyczących udzielania zamówień.

Ich upowszechnianie Urząd Zamówień Publicznych realizuje z zastosowaniem form: przekazu elektronicznego oraz tradycyjnego w formie publikacji broszur i książek.

Od kwietnia 1998 r. comiesięcznie przygotowany jest i rozpowszechniany Informator Urzędu Zamówień Publicznych w formie elektronicznej i – jeśli zachodzi potrzeba – papierowej.

Można w nim znaleźć materiały dotyczące działalności Urzędu Zamówień Publicznych oraz funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce, w tym m.in. informacje o publikowanych przepisach z zakresu zamówień publicznych, informacje o projektach aktów prawnych, opracowania analityczne powstające w UZP, interpretacje przepisów a także orzeczenia.

Podstawowym zadaniem realizowanym poprzez publikację „Informatora” jest bieżące informowanie o stanie prawnym przepisów związanych z zamówieniami publicznymi i wyjaśnianie wątpliwości interpretacyjnych.

Informator Urzędu Zamówień Publicznych kierowany jest do wszystkich osób zainteresowanych problematyką zamówień publicznych zarówno po stronie zamawiających, jak i oferentów.

W roku 1999 Urząd wydał kolejne pozycje o tematyce związanej z zamówieniami publicznymi:

- „Orzecznictwo Zespołu Arbitrów. Przegląd wybranych wyroków w okresie sierpień – grudzień 1998 r.”,
- „Jak uniknąć błędów przy udzielaniu zamówień publicznych. Wyniki kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.”,
- „Zamówienia publiczne w Unii Europejskiej. Dyrektywy dotyczące zamówień publicznych na usługi, dostawy i roboty budowlane.”,
- „Zamówienia Publiczne w Unii Europejskiej. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości. Część I.”,
- „Zamówienia publiczne. Orzecznictwo Zespołu Arbitrów. Przegląd wybranych wyroków wydanych w okresie styczeń - czerwiec 1999 r.”.

Od 1998 roku Urząd Zamówień Publicznych wspólnie z Wojewodami organizuje spotkania regionalne skierowane do osób stosujących ustawę o zamówieniach publicznych.

W 1998 r. spotkania takie odbyły się w Rzeszowie, Szczecinie, Lublinie i Łodzi natomiast w 1999 r. – miały miejsce w Opolu – czerwiec, w Bydgoszczy i Toruniu – wrzesień oraz w Białymstoku – listopad.

Ponadto w siedzibie Urzędu odbyły się konferencje dla:

- instytucji zraszających przedsiębiorców – listopad,
- osób kierujących komórkami d.s. zamówień publicznych w ministerstwach i urzędach centralnych – grudzień.

Tematem tych konferencji były zagadnienia dotyczące funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce, w tym m.in. z zakresu kontroli zamówień publicznych oraz kierunku zmian przepisów ustawy o zamówieniach publicznych.

Ich celem jest przedyskutowanie ważniejszych, praktycznych problemów podnoszonych przez zamawiających wydatkujących środki publiczne, a także wymiana wspólnych doświadczeń w stosowaniu ustawy o zamówieniach publicznych.

W związku ze zmianami spowodowanymi reformą ustrojową państwa w styczniu 1999 roku Urząd Zamówień Publicznych rozesłał do wojewodów, marszałków wojewódzkich sejmików samorządowych, starostów powiatów oraz prezesów Regionalnych Izb Obrachunkowych dokument zawierający podstawowe

informacje dotyczące udzielania zamówień publicznych. W opracowaniu tym zawarto omówienie najistotniejszych kwestii związanych z procedurą udzielania zamówień.

Upowszechnianie wiedzy, informowanie o najczęściej popełnianych błędach są jak się wydaje najbardziej efektywnymi, a przy tym wymagającymi niewielkich nakładów finansowych sposobami poprawy efektywności wydatkowania środków publicznych.